

KOALICIJA ZA REKOM

STATUT

**REGIONALNE KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE ČINJENICA O
RATNIM ZLOČINIMA I DRUGIM TEŠKIM KRŠENJIMA LJUDSKIH
PRAVA NA PODRUČJU NEKADAŠNJE SFRJ**

NACRT

09. mart 2010.

DEO II - OPŠTE ODREDBE

Član 2

Definicija

1. Regionalna komisija za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na teritoriji nekadašnje SFRJ je međunarodna organizacija osnovana ovim pravnim aktom.

... dakle ukoliko se ustanovi da bi zbog Slovenije cela inicijativa propala, dakle zbog toga jer na kraju ne bi bilo političke volje za takvu stvar kod slovenačkih parlamentaraca, imalo bi više smisla osnovati REKOM bez toga i sklopiti međunarodni ugovor između REKOM-a i Slovenije... (Milan Brglez, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija, Nacionalne konsultacije sa civilnim društvom, Ljubljana, Slovenija, 22.3.2010.)

2. Skraćeni naziv je REKOM.

DEO IV – CILJEVI I ZADACI KOMISIJE

Član 13

Ciljevi

Komisija ima sledeće ciljeve:

- (a) da utvrdi činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava učinjenim na području nekadašnje SFRJ u periodu od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine, političkim i društvenim okolnostima koje su uticale na činenje ovih dela i posledicama do kojih su zločini i kršenja prava doveli;
- (b) da prizna nepravde nanete žrtvama, u cilju izgradnje kulture solidarnosti i saosećanja;
- (c) da doprinese ostvarivanju prava žrtava;
- (d) da doprinese da političke elite i društva u stranama ugovornicama prihvate činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava;
- (e) da doprinese rasvetljavanju sudbine nestalih;
- (f) da doprinese sprečavanju ponavljanja ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava.

... tu vidim pre svega mogućnost da govorimo o obrazovanju građana, većine građana za razlikovanje, razumevanje pojmova kao što su recimo pravo i pravičnost. (Svetlana Slapšak, Zavod za balkanske i mediteranske studije, Ljubljana, Slovenija, Nacionalne konsultacije sa civilnim društvom, Ljubljana, Slovenija, 22.3.2010.)

Član 14 *Zadaci*

Komisija ima sledeće zadatke:

- a. da prikupi podatke o slučajevima ratnih zločina i drugičteških kršenja ljudskih prava, pruži njihov detaljan opis, prikaže obrasce kršenja prava i njihove posledice;
- b. da prikupi podatke o sudbini nestalih i sarađuje sa nadležnim telima koja se u stranama ugovornicama bave potragom za nestalima;
- c. da izradi popise ljudskih gubitaka u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba:
 - i. civila koji su izgubili život ili nestali u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba; i
 - ii. boraca koji su izgubili život ili nestali u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba;

... smatramo da su neprihvatljive definicije borac – civil ... uz primenu pogrešnih definicija koje se nude u nacrtu Statuta ... rezultat Komisije mogao bi bit pogrešan, netačan ili u krajnoj varijanti neupotrebljiv. ... Upravo je na Komisiji da izbjegne zamke definicije borac - civil, ... i da u svom radu izvrši popis ljudskih gubitaka, primenjujući komparativne metode ali prevashodno kroz svoje samostalno autohtono istraživanje ... U koliko predlog nije prihvatljiv onda bi to bilo najjednostavnije izvršiti osnovni popis ljudskih gubitaka bez ulaženja u definicije i utvrđivanja statusa žrtava. (Zijad Bećirović, IFIMES, Ljubljana, Slovenija, Nacionalne konsultacije sa civilnim društvom, Ljubljana, Slovenija, 22.3.2010.)

- d. da prikupi podatke o mestima zatvaranja u vezi sa ratom ili drugim oblikom oružanog sukoba, licima koja su protivpravno zatvarana, podvrgavana mučenju i nečovečnom postupanju, i izradi njihov sveobuhvatan popis uz zaštitu identiteta gde je to neophodno;
- e. da istraži političke i društvene okolnosti koje su odlučujuće doprinele izbijanju ratova ili drugih oblika oružanog sukoba, kao i činjenju ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava;
- f. da održi javna slušanja žrtava i drugih lica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava;
- g. da preporuči mere koje se odnose na sprečavanje ponavljanja kršenja ljudskih prava i na reparacije za žrtve; i

- h. da izradi, objavi i predstavi završni izveštaj na način koji će omogućiti da izveštaj dopre do što šireg kruga ljudi u državama na području nekadašnje SFRJ.

DEO V - NADLEŽNOST KOMISIJE

Član 16

Kršenja prava u nadležnosti Komisije

Komisija utvrđuje činjenice u vezi sa ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava, navedenim u članu 1 Statuta.

... dobro je da je izbris pomenut u obrazloženju tog člana ... ja sam nastojala da se na nivou te komisije ne bi obrađivao samo izbris, kao sredstvo koje se povezuje samo sa Slovenijom, već da bi obrađivalo šire pitanje sprečavanja pristupa pravnom statusu, bilo državljanstvu, bilo stalnom boravku ... naravno, moram reći da sam bila usamljena, ne slučajno, jer je fokus zaista na ratnim zločinima, tu nema nikakve sumnje. (Neža Kogovšek Šalamon, Mirovni inštitut, Ljubljana, Slovenija, Nacionalne konsultacije sa civilnim društvom, Ljubljana, Slovenija, 22.3.2010.)

DEO XI - ZAVRŠNI IZVEŠTAJ KOMISIJE

Član 46

Nalazi o ratnim zločinima i teškim kršenjima ljudskih prava

1. Komisija ima ovlašćenje da, na osnovu utvrđenih činjenica, u završnom izveštaju konstatuje da postoji ozbiljna sumnja da je određeno lice učinilo ratni zločin odnosno teško kršenje ljudskih prava. Takav nalaz nema efekat sudske presude, niti prejudicira ishod eventualnog sudskog postupka.

zašto u Statutu nije uvršteno da će Komisija donositi pravne zaključke? ... bez pravne kvalifikacije zločina, Komisija možda i ne treba da radi ili da postoji. ... Upravo nesudsko biće same komisije daje pravo da se Komisija bavi pravnim kvalifikacijama, jer te kvalifikacije nemaju dejstva presuda ... (Zijad Bećirović, IFIMES, Ljubljana, Slovenija, Nacionalne konsultacije sa civilnim društvom, Ljubljana, Slovenija, 22.3.2010.)

2. U završnom izveštaju, Komisija ne može da donese nalaz protiv nekog lica ako nije preuzela sve razumne korake da:

(a) obavesti to lice o svojoj nameri da donese takav nalaz;

(b) saopšti tom licu sadržaj nalaza, podatke na osnovu kog se nalaz donosi, i razloge na kojima je nalaz zasnovan;

(c) pruži tom licu mogućnost da u razumnom roku odgovori na predloženi nalaz; i,

(d) proveri nalaz o preminuloj osobi iz najmanje tri nezavisna izvora.

3. U pogledu slučajeva koji su procesuirani u prisustvu optuženog, pred međunarodnim ili domaćim sudovima, Komisija će u završnom izveštaju uputiti na odgovarajuću presudu. Komisija pri tome može utvrđivati nove činjenice.